

ארץ המעיינות

המדריך השלם לנקודות המים הקסומות בישראל

אורי מאור

צפון

ספריית בית אל

גולן

עין פית 4 | עין אמיר 6 | ה"גייזר" בשמיר 8 | סכר שמיר, עין ירדינון 10 | עיינות גונן, עין חשק 12 | עין מימון 14 | עין דבשה, עין דרבשיה 16 | עין תינה, עיינות נוטרה 18 | הגלבון 20 | עין ג'ילבון, בריכת הקצינים, ג'לבינה 22 | עין עלמין 24 | עין מוקש 26 | בור צורמאן 28 | עין טורבינה עין איך לצאת 30 | בריכת האירוסים 32 | עין פח'ורה 34 | עין אמפי עין איקליפטוס 36 | עיינות פחם, עיון פאחם 38 | עין ג'וחדר בריכת אורחה 40 | בריכת ומפל אניעם 42 | סכר אניעם, עין תות 44 | עין ידידיה 46 | בריכת כנף, עין דיר עזיז 48 | הבריכות בנחל סמך 50 | עין אום אל קנטיר, מעיין אם הקשתות 52 | מעיין בנחל אל על 54 | עין פיק 56 | עין אי"ה 58 | עין לשלום 60 | עין מתן, עין שוקו 62 | עין שוירח, עין שריר 64

גליל עליון

המחלק 66 | עין רועים 68 | המאגר במצודת הונין 70 | עין תאו, עין ג'חולה, עין אלבלאטה 72 | עין דישון 74 | עין יראון 76 | מעיין גוש חלב, הבריכה הסודית, העין הכחולה 78 | עין עלוה 80 | עין גבר 82 | עין ליאור 84 | עין כובס 86 | באר רום 88 | עין זבד 90 | עין הזקן 92 | עין שפר עין רמיאל 94 | מפלי פרוד 96 | עין גרנה 98 | עין חותם 100 | עין טמיר ובריכות הדולבים 102 | עין שעל 104 | הר אגר, הבריכה האנגלית 106 | אגם המחצבה בגעתון 108 | עין מג'ונה, עין יפעם 110

גליל תחתון

עין איוב, המפל הנסתר 112 | עין עמוד 114 | עין נון 116 | עיינות רקת 118 | עין פוריה 120 | הירדנית 122 | עין יבנאל 124 | עין שרונה 126 | עין חדה 128 | עין אולם 130 | עין סירין 132 | עין חוקוק, עין יאקוק 134 | עין נטופה 136 | עין סולם 138 | עין חירז 140 | ברכת הבזלת של נחל תבור 142 | עיינות קשיון 144 | באר חנתון 146 | עיינות ציפורי 148 | עין מקב 150 | עין יבקע, מעיין הסוסים 152 | באר אבא 154 | באר חזין 156 | באר טבעון 158 | עין אלרואי, בריכת זאב 160 | עין גדעון 162 | עין שני, עין א-שייח'ה 164 | עין עוזי 166 | עין עדעד 168

כרמל

מעיינות נחל שיח, עין משוטטים 170 | עין קדם 172 | עין אלון, עין אורן והאגם המלאכותי 174 | עין אל באלד 176 | עין תות 178 | עין חשרת, עין אמי 180 | נחל השופט 182 | עין ריחניה, עין נרדית, מפלי טחנת הקמח 184 | עין דמומית 186 | עין כפר 188 | מאגר פרחה, מאגר גלעד 190 | עין נילי 192 | עין צברים 194 | עין חדור 196 | עין צור 198 | עיינות תמסח 200 | עיינות עותני, עיינות לגיו 202 | עיינות קיני 204 | עין ארובות 206

עין פית

מעיין איתן הנובע במרכז כפר סורי נטוש, במדרונות הצפוניים של הגולן

מים נקיים | עומק 1 מ'

הגעה רכב | מרחק מהרכב 10 מ'

דרגת קושי קלה | משפחות

עונה מומלצת כל השנה | תצפית מפל סער

כק"מ מזרחית לתל פחר (מצפה גולני), נמצא את **עין פית**, המעיין קרוי על שמו של הכפר הסמוך שתושביו היו סורים עלווים שברחו מהמקום במלחמת ששת הימים. בלב חורבות הכפר נובע מעיין המזין בריכה בגודל 4X8 מ' המקורה בגג מקושת בסביבת הבריכה עצי פרי ואיקליפטוסים.

תצפית על מפל סער

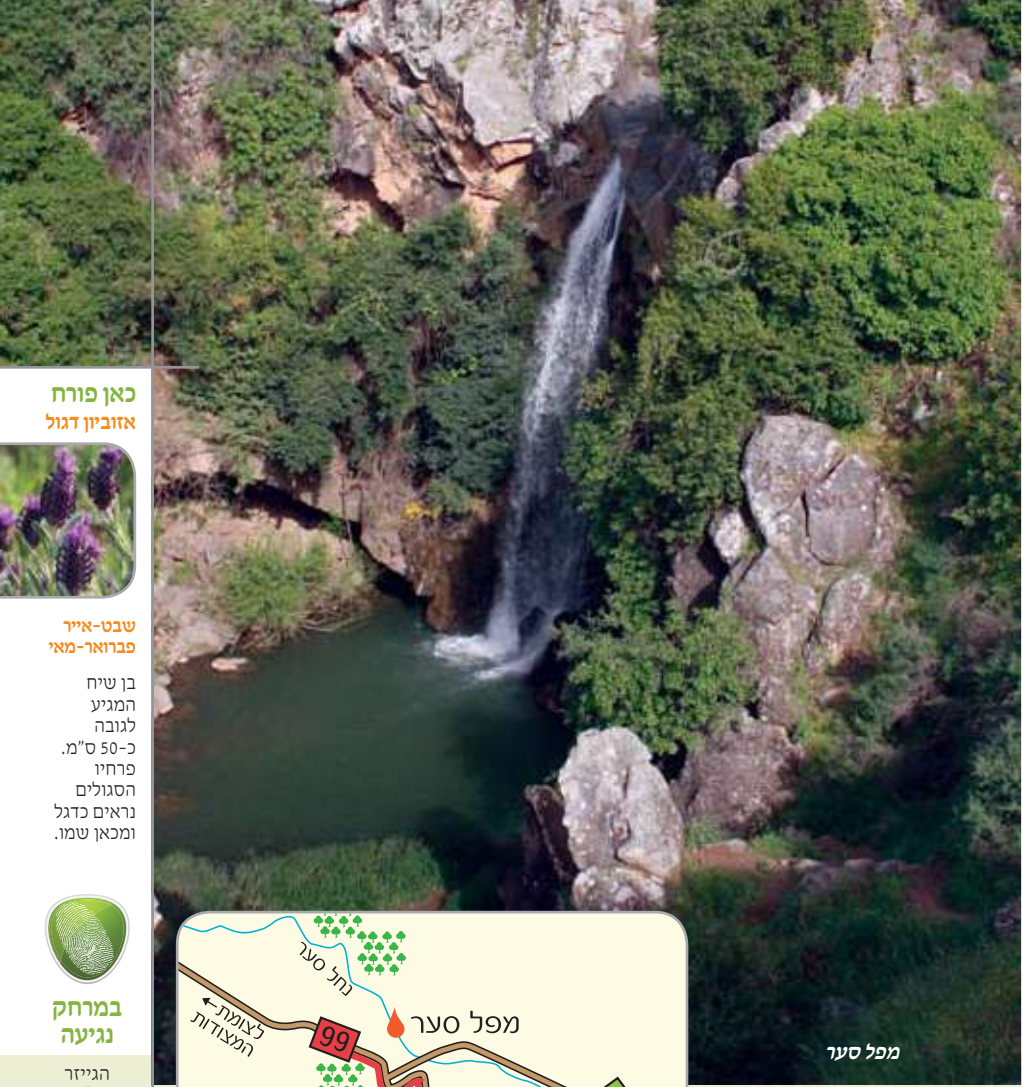
באפיקו של **נחל סער**, שאורכו כ- 11 ק"מ בלבד, צונחים מספר מפלים יפים, והמרשים שבהם הוא **מפל סער**. בדרכנו לעין פית ממש משמאל לצומת מפל סער, ישנה נקודת תצפית יפה על המפל.

המפל מחולק למעשה לשלושה מפלים רצופים שהגדול שבהם, גובהו כ- 20 מ'. שמו הערבי של המקום הוא **עדיר אל חמאם** שפירושו בריכת המרחץ. הזרימה בנחל מתחילה עם ירידת הגשמים העזים הראשונים של החורף ועד סביבות חודש מאי-אייר.

עוד טיפה

עין פית

**כאן פורח
אזוביון דגול**

**שבט-אייר
פברואר-מאי**

בן שיח
המגיע
לגובה
כ- 50 ס"מ.
פרחיו
הסגולים
נראים כדגל
ומכאן שמו.

**במרחק
נגיעה**

הגייזר
ו
המחלק

216/292
מפת
סימון
שבילים
מס' 1

מפל סער

- 1
ניסע
מצומת המצודות
על כביש 99 מזרחה
וכ- 1.7 ק"מ
אחרי צומת
מפל סער
נפנה ימינה
לדרך עפר משובשת.
- 2
ניסע בדרך עפר
זאת כ- 800 מ' עד
שנראה משמאל את
המעיין ושם נחנה.

המחלק

מקום נחמד ופסטורלי בנחל דן, בנקודה בה הוא מתחלק לשני נחלים, כחצי ק"מ מצפון לקיבוץ דפנה

מים צלולים | קרים | עומק 2 מ'

הגעה רכב פרטי+רגל | מרחק מהרכב 50 מ'

דרגת קושי קלה | משפחות

עונה מומלצת אביב וקיץ

המגלשה

- 1 ניסע מצומת המצודות מזרחה על כביש 99, ולאחר כ- 6 ק"מ נפנה שמאלה לתוך קיבוץ דפנה.
- 2 3 נפנה ימינה בתוך הקיבוץ וניסע לאורך הכביש ההיקפי עד לפינתו הצפון-מזרחית, שם נצא דרך השער האחורי של הקיבוץ וניסע לאורך מטעי הקיבוץ.
- 4 לאחר 400 מ' מתעקלת הדרך שמאלה ולאחר כ- 200 מ' נוספים נפנה ימינה.
- 5 נחצה את נחל דן ומיד אחריו נפנה שמאלה ונחנה.
- 6 נתקדם כ- 250 מ' לאורך נחל דן עד שנזהה מעל הנחל גשרון, מתחתיו המגלשה.
- 6 50 מ' נוספים במורד הנחל ונגיע ל'מחלק'.

כאן פורח קיפודן מצוי

אייר-תשרי
מאי-
ספטמבר

קוץ
המתנשא
לגובה מטר,
נפוץ בכל
החבל הים
תיכוני.
קוציו
הסגולים
נראים כמו
קוצים של
קיפוד ומכאן
שמו.

במרחק נגיעה

עין רועים
ג
הגיזר
ג
עין ירדינון

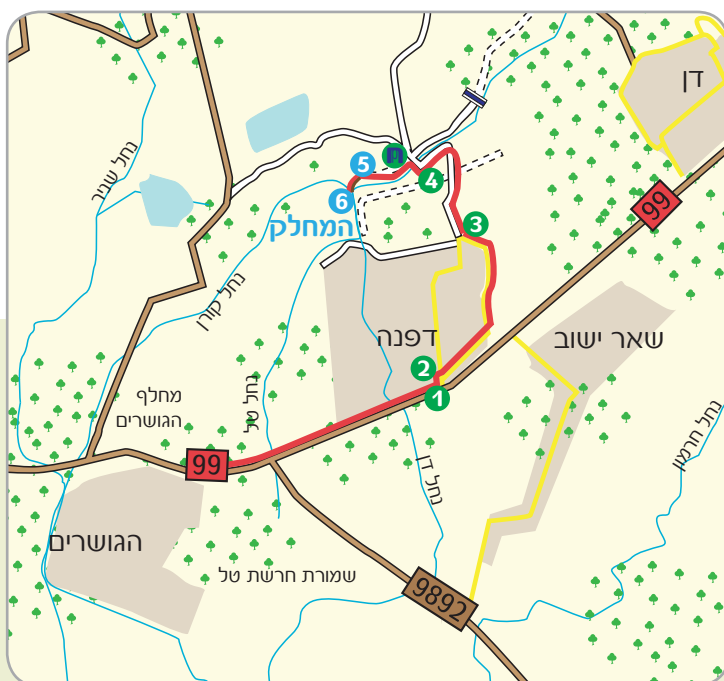
2096/2935

מפת
סימון
שבילים
1 מס

נחל דן ותל דן הסמוך, נקראים על שם נחלתם ההיסטורית של בני שבט דן, הנחל הוא מקור מימיו העיקרי של ה**ירדן** והגדול במקורות המים העיליים בישראל, 8 ק"מ ארכו. מקור המים הראשי של הנחל הוא **עין דן** שהוא גדול המעיינות בארץ. כאן אפשר לראות את המקום בו נחל דן מתחלק לשני נחלי איתן, אשר מתאחדים שוב מדרום לקיבוץ הגושרים. בסופו מתאחד הנחל עם **נחל חרמון** (הבניאס) והם מזינים יחד את נהר הירדן. בגלל אותה נקודת פיצול בנחל נקרא המקום 'המחלק'.

כ- 50 מ' במעלה הערוץ, ישנה מעין מגלשה בנחל שאפשר להשתעשע בה. בגלל הטמפרטורה הנמוכה של המים, המקום מומלץ בעיקר בימות הקיץ החמים.

המחלק

עין איוב המפל הנסתר

מפל נסתר ומעיין עם סגולות מהאגדות

מים צלולים | עומק 50 ס"מ

הגעה פרטי+רגל | מרחק מהרכב 100 מ'

דרגת קושי קלה | משפחות

עונה מומלצת כל השנה | תצפית על הכנרת והגולן

עין איוב

עין איוב מעיין בצפון הכנרת, ק"מ דרומית לצומת כפר נחום, מופיע במפה בתור **באר איוב**. המקום נקרא בערבית **חמאם אל איוב** - מרחץ איוב, וזאת בעקבות האגדה המספרת שאיוב, בימי חוליו בצרעת, בא להתרחץ כאן ולבסוף נתרפא, ויש המאמינים כי למעיין סגולות ריפוי.

בקרב המעיין, נמצא **המפל הנסתר** שנוצר בעקבות קידוח שקדחה חברת תה"ל (תכנון המים לישראל), שנעשה כחלק מתכנית להרחקת זרימת מי מעיינות מלוחים אל הכנרת. לאחר הקידוח והתפרצות המים הסתבר שדווקא המים הללו מתוקים והוחלט להשאירם בזרימתם. זרם המים הגועש יוצר מפל שנופל בחוזקה אל הכנרת ומפאת ריחוקו מעין כל נקרא המפל הנסתר. המפל פעיל כל השנה, ולרגליו בריכה שמימיה צלולים ונקיים בעומק 50 ס"מ.

1 ניסע מצומת גולני צפונה בכביש 65, ובצומת נחל צלמון דרום נפנה ימינה לכביש 807. בצומת מגדל נפנה שמאלה לכביש 90, ניסע לאורך הכנרת וצומת כפר נחום נפנה ימינה לכביש 87.

2 לאחר כ- 200 מ' הכביש מתעקל שמאלה, נמשיך עוד 700 מ' עד שנזהה מימין רחבת חניה לאוטובוסים ומיד אחריה שער להולכי רגל ממנו יורדות כמה מדרגות. נחנה מול השער.

3 נרד במדרגות עד שנראה מימין את באר איוב, נמשיך לרדת לכיוון הכנרת עד שנזהה מימיננו את המפל.

כאן פורח

סרפד
הכדורים

שבט-אייר
ינואר-מאי

צמח
חד שנתי
המגיע
לגובה 70
ס"מ,
אבריו
מכוסים
שערות
המפרישות
חומר צורב,
הגורם
לגירוד.
פירותיו
נראים
ככדורים
קטנים.

המפל הנסתר

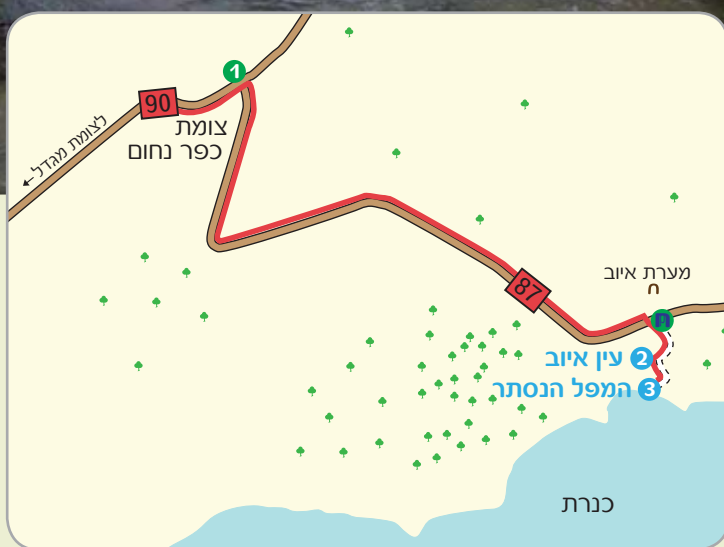
במרחק
נגיעה

עין עמוד
עין נון
עין רקת

2020/2532

מפת
סימון
שבילים
מס' 3

מעיינות נחל שיח עין משוטטים

מעיינות, בוסתנים ומערות בעסקת חבילה בנחל שיח, בשולי העיר חיפה, על יד שכונת כבאביר

מים צלולים | עומק 90 ס"מ

הגעה רכב פרטי+רגל | מרחק מהרכב 350 מ'

דרגת קושי קלה | משפחות

עונה מומלצת כל השנה | תצפית מערבה לים

עין משוטטים נקרא בערבית **עין אם פראג** שפרושו מעיין הישועה.

המעיין נובע בתוך מערה ויוצר בריכה טבעית קטנה, בעומק 90 ס"מ. משם זורמים המים לבריכת אגירה מודרנית הנמצאת בצמוד למערה. המעיין מלא כל השנה ומימיו צלולים וטובים לטבילה.

שמו הערבי של הנחל, בו נובע המעיין, הוא 'ואדי סיאח'.

השם נגזר מהמילה 'סיאח' שפירושה טיול, ומכאן שמו העברי של המעיין - 'עין משוטטים'.

בעברית שובש שמו של הנחל והוא נקרא נחל שיח (סיאח) על שם השיחים הגדלים במורדות ההרים סביב.

במקום התגלו שרידים של מנזר מהתקופה הביזנטית, שהיה משכנם הראשון של הנזירים הכרמלתיים בכרמל. באזור המעיין מספר מערות שהיו חלק ממכלול המנזר, הגדולה שבהן - **מערת שיח**, ואותה החשיבה מסורת הנזירים כמקום מגוריו של אליהו הנביא.

לאורך הנחל אפשר לזהות את שרידי בוסתן 'עזיז חיאט' שנשתל בראשית המאה ה-20, שייך למשפחה ערבית אמידה מחיפה, אך לימים הוא ננטש.

בבוסתן בעצי רימון, דקל, תות, זית וכן בשיחי הדס והרדוף וכן תעלות מים הממלאות מספר בריכות בגדלים שונים.

בצמוד לשביל העולה לעין משוטטים במרחק 500 מ' מהכביש, נובע **עין שיח** - מעיין שופע הממלא בריכה קטנה וצלולה בגודל 1X2 מ' ומתאימה לשיטשון רגליים.

ברכת הבוסתן

עין שיח

כאן פורח הדס מצוי

אייר-תמוז מאי-יולי

שיח ירוק
עד, כצמח
מוגן, בעל
ריח נעים
מאד, ההדס
כצמח
בר, נדיר
מאד בארץ
ישראל.
ההדס
מזוהה
עם 'ענף'
עץ עבות'
המזכיר
בתורה
והוא אחד
מארבעת
המינים
שנוטלים
בסוכות.

במרחק נגיעה

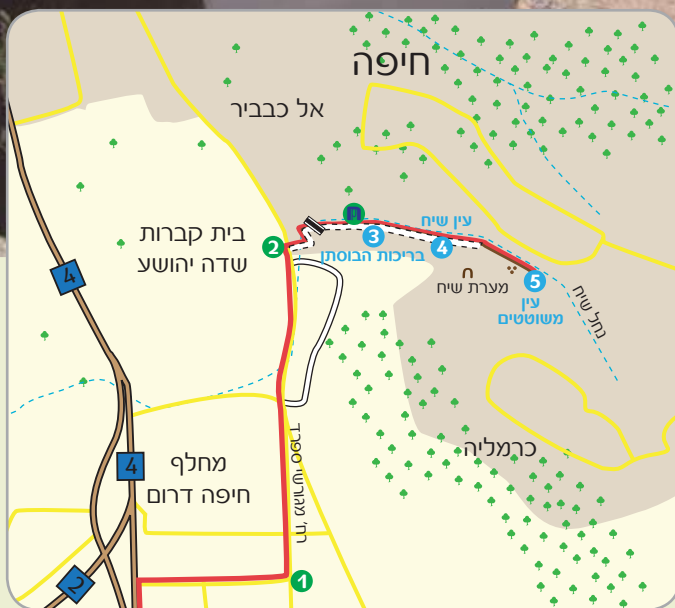
עין קדם
עין אלון

147/245

מפת
סימון
שבילים
מס' 4

מעין המשוטטים

1 ניסע ממחלף פורודיס בכביש 4 לכיוון צפון ובמחלף ח'יפה דרום (על יד קניון ח'יפה) נפנה ימינה. ברמזור השני נפנה שמאלה לרחוב "מגורשי ספרד" וניסע בו כ- 1.2 ק"מ. לאחר שנחלף על פני בית הקברות שנמצא מימיננו, נזהה בצד זה רחבה קטנה, וכמה מבנים, כמו כן מתחיל שם סימון שבילים שחור.

2 ניתן להחנות את הרכב ומשם לצעוד ברגל, אך אפשר גם להמשיך עם הרכב לאורך הסימון השחור, המטפס לאורך הגדה השמאלית של הנחל. עולים עם הרכב כמה שאפשר (הדרך נהיית קשה לאחר כ- 250 מ') ומחנים.

משם נצעד ברגל. מימין נראה את בריכות הבוסתן ואת עין שיח.

לאחר כ- 350 מ' נגיע לעין משוטטים.